

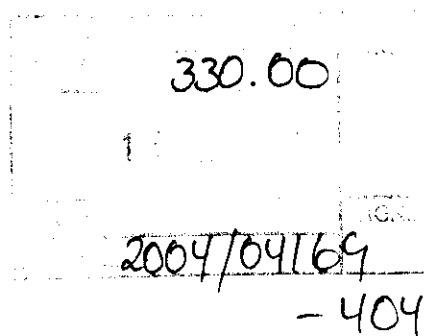

FYLKESMANNEN I ROGALAND
Utdanningsavdelinga

Vår ref.: 2004/14778
Arkivnr.: 610

Deres ref:
Vår dato: 10.01.2005

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Høringsuttalelse til forslaget om ny barnehagelov

Vi viser til departementets høringsnotat om ny barnehagelov datert 09.11.2004 der høringsinstansene blir bedt om merknader til de foreslåtte endringene innen 10. januar 2005.

Fylkesmannen i Rogaland har følgende merknader til høringsnotatet:

Barnehagelovens formålsbestemmelse

Vi registrerer at departementet i lovutkastet foreslår en videreføring av gjeldende formålsbestemmelse for barnehagen. Hovedbegrunnelsen er at det siden bestemmelsen trådte i kraft har vært lite diskusjon og uro om praktiseringen av dagens formuleringer.

Fylkesmannen er i utgangspunktet enig i at det er liten grunn til å gjøre substansielle endringer i bestemmelser som synes å fungere godt. Samtidig er det viktig å vurdere hvorvidt den grunnlagstenking og de formuleringer som ble lagt til grunn for ca. 20 år siden, bør videreføres uten justeringer i et samfunn som har endret seg vesentlig bl.a. når det gjelder flerkulturell karakter. Dess tydeligere slike formålsbestemmelser formuleres, dess lettere vil det være å forebygge spenninger mellom barnehage og foreldre.

Fylkesmannen savner denne type vurderinger i det framlagte lovutkastet. Samtidig registreres at arbeidsgruppa (Søbstadutvalget) har presentert en del interessante og nyanserte refleksjoner omkring formålsbestemmelsen, bl.a. i lys av en endret samfunnssituasjon. Hele den bredt sammensatte gruppa konkluderer med at barnehagene fortsatt bør ha en formålsbestemmelse forankret i kristen verditradisjon, på samme måte som skolen har det. En samlet gruppe foreslår derfor i praksis at dagens verdiforankring skal videreføres, men ønsker en justering av selve formuleringen i dagens formålsparagraf:

"Nå står det "Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier". Bestemmelsen bør fortelle foreldre hva de kan forvente av en vanlig norsk barnehage, men ikke kreve at foreldrene med annen religion eller livssyn skal motta hjelp til oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier. Vi foreslår derfor formuleringen "Barnehagens virksomhet skal bygge på kristne grunnverdier". Dette er enklere formulert, samtidig som den også er mer omfattende i den forstand at ikke bare oppdragelsen av barna, men også andre sider ved barnehagens virksomhet må verdiforankres og ses i et etisk perspektiv."

Arbeidsgruppa har etter fylkesmannen sitt syn lagt et godt grunnlag for en fornuftig og vel begrunnet justering av formålsbestemmelsen for barnehagen. Forslaget ivaretar en klar

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
Postboks 59	Lagårdsv. 78	51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	Hjemmeside: www.fylkesmannen.no/rogaland	Postboks 59	Telefaks: 51568811

verdimessig forankring i kristen og humanistisk kulturarv. Samtidig er forslaget etter vår vurdering tydelig på at barnehagens viktigste rolle i formålssammenheng er å være bevisst på hvilke verdier og tradisjoner den bygger på, og hvilke konsekvenser disse har for alle sider av dens daglige virksomhet. Dette er etter fylkesmannens oppfatning en prinsipielt riktig og nødvendig presisering, ikke minst vurdert i lys av oppdragermandat og foreldrerett i et flerkulturelt samfunn.

Fylkesmannen i Rogaland oppfordrer departementet om å legge arbeidsgruppas refleksjoner og enstemmige anbefalinger til grunn i sitt endelige forslag til formålsbestemmelse i ny lov om barnehager.

Godkjenningsplikt

Vi slutter oss til endringsforslaget i § 6 a som skjerper godkjenningsplikten, og som dermed utvider virkeområdet for barnehageloven. Vi anbefaler også at bestemmelsen skjerpes ytterligere ved at antall barn i punkt b reduseres. Videre er det vår vurdering at begrepet "tilsyn" i første og fjerde ledd bør erstattes av et begrep som ikke er identisk med begrepet som benyttes for kommunens og fylkesmannens tilsyn.

Godkjenning av barnehager og den frie etableringsretten

Kommunene har plikt til å godkjenne virksomheter som følger kravene i § 6, ansvar for å sikre at alle barnehager drives i samsvar med gjeldende bestemmelser, plikt til å sørge for tilstrekkelig antall barnehageplasser og videre plikt til å gi kommunalt tilskudd. Det er etter vår vurdering også nødvendig å gi kommunene mulighet til å påvirke etableringen av barnehager etter hvert som barnehagesektoren blir fullt utbygd.

Departementet begrunner sitt forslag om ikke å foreta endringer i dagens frie etableringsrett med hensynet til foreldrenes valg for sine barn, og at dette bør være førende for hvilke barnehage tilbud som skal utvikles. Om lag halvparten av barnehagene i Norge er private, noe som etter vår vurdering allerede innebærer en stor grad av valgfrihet mht ulike barnehage tilbud. Valgfriheten er selvsagt størst i store kommuner. I mindre kommuner, som har full barnehagedekning med noen få barnehager, vil en ikke kunne ha samme grad av valgfrihet.

Vi vil peke på bestemmelsen i friskoleloven om hensynet til vertskommunen ved etablering av friskoler, jfr. friskoleloven § 2.1:

"Retten til godkjenning gjeld berre dersom etableringa av skolen ikkje vil medføre vesentlege negative følgjer for vertskommunen."

Med de økte pliktene kommunene er pålagt i forbindelse med barnehagereformen, er det etter vår vurdering urimelig at ikke kommunen har muligheter til å påvirke etableringen. Fri etableringsrett er særlig vanskelig å håndtere i mindre kommuner. Negative følger for kommunene er fare for overetablering med påfølgende økonomiske vansker, i verste fall konkurs og uro for sektoren. Kommunene bør derfor ha en tilsvarende påvirkningsmulighet overfor etablering av barnehager som de har i forhold til etablering av friskoler.

Tilsyn av barnehager og fylkesmannens rolle

Fylkesmannen i Rogaland slutter seg til forslaget som innebærer at kommunens ansvar for det lokale tilsynet med barnehager videreføres, og at det innføres bestemmelser for statlig tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet.

Etter vår vurdering er det viktig at barnehageloven gir hjemmel for samme kompetanse og reaksjonssystem som for annet statlig tilsyn med kommunene. Vi mener således at konklusjonen på dette punktet bør ses i sammenheng med den videre behandlingen av Aaslandutvalgets innstilling, NOU nr. 17, 2004.

Utdanningskrav og norm for pedagogisk bemanning

Fylkesmannen ser positivt på at forslaget til ny lov på flere steder vektlegger kvalitet. Barnehagen er en pedagogisk institusjon for utvikling, danning og læring. Det forutsetter kvalitet både når det gjelder tilrettelegging, innhold og kompetanse. Et klart kvalitetsfokus er etter vår vurdering en god oppfølging av den satsingen "Den gode barnehagen" har gitt kvalitetsarbeidet i barnehagene.

Et tydelig kvalitetsfokus må avspeiles i hele loven. Etter vår vurdering er det derfor uheldig for barnehagesektoren at departementet åpner for å ikke videreføre utdanningskravene både for styrer og for det øvrige personalet. Vår oppfatning er at disse alternativene står i strid med ønsket om å holde fram med kvalitetssatsingen. For å sikre at barnehagene er i stand til å gjennomføre formålet og innholdet som gis i §§ 1 og 2 i loven, er det så langt vi ser det helt nødvendig at utdanningskravene videreføres.

Barnehagesektoren er en relativt ung sektor, og har ikke de lange historiske tradisjonene som for eksempel skolen har. Det er derfor viktig å opprettholde et minimum av sentrale bestemmelser som sikrer kvalitet, tradisjoner og en viss grad av likhet nasjonalt.

Ledelse av barn, barnegrupper og ansatte og sikring av kvalitet krever pedagogisk kompetanse. Førskolelærerutdanningen er etter vår vurdering den utdanningen som kan ivareta driften og utviklingen av barnehagene best. Vi er også bekymret for at rekruttering av pedagogisk personale til barnehagene blir redusert dersom kravet om pedagogisk utdanning fjernes. Vi støtter derfor de alternativene som viderefører dagens utdanningskrav.

Vi slutter oss til alternativ B i § 18, videreføring av utdanningskravet for styrer.

Vi slutter oss til alternativ B i § 19 om barnehagens øvrige personale, videreføring av kravet om førskolelærerutdanning og bemanningsnorm.

Med hilsen

Svein Helgesen
utdanningsdirektør

Liv Svendal
rådgiver

Saksbehandler: Liv Svendal
Saksbehandlers telefon: 51 56 87 39
E-post: liv.svendal@fmro.no